

VRAAG EN ANTWOORD ACCREDITATIE EN VISITATIE

Wat is accreditatie?

Accreditatie is een keurmerk voor de kwaliteit van een opleiding. Zoals je je auto ieder jaar moet laten keuren, zo moeten ook opleidingen in het hoger onderwijs eens in de zes jaar door een keuringsdienst worden beoordeeld ('geaccrediteerd'): zijn de opleidingen van voldoende kwaliteit om een keurmerk te ontvangen?

Wie is in dit geval de keuringsdienst?

Dat is de NVAO, de Nederlands-Vlaamse Accreditatie-Organisatie. Dit is een onafhankelijk accreditatie-orgaan dat speciaal bij wet in het leven is geroepen om zorg te dragen voor de accreditatie van opleidingen in het hoger onderwijs. De leden ervan worden benoemd en ontslagen door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen.

Komt de NVAO als keuringsdienst zelf langs?

Nee, dit gebeurt door een onafhankelijk panel van deskundigen, dat wordt aangesteld door de NVAO op voordracht van de betrokken opleiding(en). Deze visitatiecommissie bezoekt de opleidingen en spreekt gedurende een of meer dagen met studenten, docenten, opleidingsmanagement, de examencommissie en alumni. Vooraf heeft zij documenten bestudeerd – onder andere een zelfevaluatie en een steekproef van scripties en een bijdrage van studenten. De commissie legt haar bevindingen in een visitatierapport neer. Via het College van Bestuur gaat dit rapport vervolgens naar de NVAO, die dan zowel deze bevindingen toetst als de wijze waarop de visitatiecommissie haar beoordeling heeft uitgevoerd. Als beide in orde zijn bevonden, wordt de accreditatie verstrekt.

Welke eisen worden er aan de opleidingen gesteld?

De eisen die aan de opleidingen worden gesteld zijn neergelegd in een beoordelingskader (het zogeheten *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland* van de NVAO). Opleidingen worden aan de hand van vier standaarden beoordeeld:

- 1) Beoogde leerresultaten: welke kennis en vaardigheden de opleiding studenten beoogt bij te brengen.
- 2) Onderwijsleeromgeving: de middelen waarmee zij dit doet.
- 3) Toetsing: hoe de opleiding vaststelt dat studenten de vereiste kennis en vaardigheden hebben verworven.
- 4) Gerealiseerde leerresultaten: het niveau van de afstudeerwerken en het functioneren van de alumni op de arbeidsmarkt.

Op iedere standaard krijgt de opleiding het oordeel 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet'. Op basis daarvan komt er ook een eindoordeel van de opleiding in haar geheel: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'. 'Positief onder voorwaarden' houdt in dat de opleiding door middel van een hersteltraject van maximaal twee jaar de kans krijgt om zich te verbeteren.

Wat zijn de consequenties als een opleiding niet geaccrediteerd wordt?

Die zijn zeer groot. Een opleiding die niet geaccrediteerd wordt, verliest namelijk het recht op bekostiging, het recht om nieuwe studenten aan te nemen en het recht om diploma's en graden te verlenen. Bovendien heeft een student die een opleiding volgt die niet is geaccrediteerd, geen recht op studiefinanciering. Het is nog nooit voorgekomen dat een bestaande universitaire opleiding niet is geaccrediteerd. Wel krijgt een opleiding incidenteel voorwaarden opgelegd die binnen één of twee jaar moeten worden vervuld.

Wat wordt er van opleidingen verwacht ter voorbereiding op de visitatie?

Opleidingen schrijven voorafgaand aan het bezoek een zelfevaluatie, waarin ze de opleiding beschrijven en een analyse geven van de sterke punten en de punten waarbij er ruimte is voor verbetering. Daarbij dienen de opleidingen ook te laten zien dat zij openstaan voor ontwikkelingen in de buitenwereld en feedback van studenten en docenten en aanpassingen maken als daartoe aanleiding is.

Vervolgens moeten er panels samengesteld worden die in gesprek zullen gaan met de commissie, moeten alle betrokkenen goed worden geïnformeerd en moeten alle praktische zaken rond de dagen dat de commissie hier is worden geregeld.

Hoe komt de visitatiecommissie tot haar oordeel?

De commissie bestudeert de door de opleiding(en) aangeleverde zelfevaluatie en toetst tijdens haar bezoek of de weergave in de zelfevaluatie zich weerspiegelt in de gesprekken die ze voert met betrokkenen. Verder bekijkt zij van een selectie van vakken al het onderwijsmateriaal, toetsopgaven met toetsmatrijzen en antwoordmodellen, vakbeschrijvingen en Brightspace-omgevingen. Tevens toetst ze aan de hand van steekproeven of het niveau van de scripties hoog genoeg is.